Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Interim-auditrapport
2024

Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB)

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Overige onderwerpen en ontwikkelingen 4

Inleiding

Hierbij bieden wij u ons interim-auditrapport aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze wettelijke taak over 2024 bij de Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB). In dit rapport beschrijven wij de voortgang ten aanzien van de bevindingen uit voorgaande periodes en signaleren wij risico's en ontwikkelingen waar wij uw aandacht voor vragen. Deze rapportage heeft het karakter van een 'early warning', zodat nog in 2024 maatregelen kunnen worden getroffen.

Met ingang van 2024 hanteert de ADR een nieuwe presentatiewijze om het relatieve belang van de gerapporteerde bevindingen uit het onderzoek naar het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties weer te geven. In plaats van een score naar ernst van de bevinding, kennen wij voortaan een prioritering toe aan de door ons gesignaleerde bevindingen. Om snel inzicht te geven in het geheel van onze bevindingen, presenteren wij deze voortaan niet alleen in de vorm van een tabel maar ook in een zogenaamde 'heatmap', waarbij de assen gevormd worden door de inschattingen van kans en impact.

Onze prioritering is de resultante van een inschatting van de kans dat een risico zich voordoet, en de impact hiervan op het financieel-, materieel- en IT-beheer gerelateerd aan de financiële verantwoording. Hierbij wegen wij nadrukkelijk mee in welke mate de door de organisatie getroffen beheersmaatregelen doeltreffend zijn in het mitigeren van het risico. Het is de verantwoordelijkheid van het management om de door ons gesignaleerde risico's in het grotere geheel te plaatsen van alle risico's die door de organisatie beheerst moeten worden.

In ons auditrapport 2023 hebben wij een aanzet gemaakt in het beschrijven van de kans en impact van onze bevindingen. Op basis van de actuele stand van zaken hebben wij een prioritering toegekend aan deze bevindingen die wij in dit interim-auditrapport hebben gepresenteerd volgens de nieuwe rapportagewijze. Per jaareinde zullen wij deze bevindingen uit 2023 opnieuw evalueren en nagaan of dit leidt tot wijzigingen, bijvoorbeeld als gevolg van getroffen beheersmaatregelen. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in ons auditrapport 2024 dat in maart 2025 verschijnt.

1 Overige onderwerpen en ontwikkelingen

1 Verschillend inzicht in werking eigen interne beheersing 5

2 Versterk met documentatie de aantoonbaarheid van het risicomanagement 6

In dit hoofdstuk rapporteren we over overige onderwerpen en ontwikkelingen. Overige onderwerpen en ontwikkelingen vragen de aandacht van het management, maar zijn geen bevindingen in het financieel of materieel beheer.

Verschillend inzicht in werking eigen interne beheersing

Inleiding
Inzicht in het eigen financieel beheer en de werking van de interne beheersing is nodig om op tijd te kunnen bijsturen. Voor het inzicht wordt door de organisaties gesteund op het direct uitgevoerde eigen toezicht en daarnaast op de zijlichtinformatie uit de audits van de ADR. De mate waarin de organisaties zelf inzicht hebben in de werking van de interne beheersing is verschillend. Hoe snel bijsturing nodig is, is afhankelijk van het risicoprofiel en de al dan niet de veranderlijke aard van de organisatie.

Bij de Kanselarij der Nederlandse Orden en de Kiesraad zijn het financieel beheer en de financiële risico's zeer constant van aard. Hierdoor is het risico dat te laat wordt bijgestuurd door een gebrek aan inzicht beperkt. Voor deze organisaties achten we het daarom in het kader van financieel beheer aanvaardbaar, dat door de eigen organisatie geen intensieve testwerkzaamheden op de effectieve werking van de interne beheersing worden uitgevoerd.

Ook bij het Kabinet van de Gouverneur van Aruba, het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao, het Kabinet van de Gouverneur van Sint-Maarten zijn het financieel beheer en de financiële risico's zeer constant van aard. De kabinetten van de Gouverneurs hebben daarnaast ingericht dat ze voorafgaand aan de controle door de ADR zelf reeds een controle uitvoeren op de door de ADR geselecteerde posten. Hierdoor verkrijgen ze onafhankelijk van de ADR tijdig inzicht in de getrouwheid en rechtmatigheid.

De Raad van State en de Algemene Rekenkamer zijn complexer van aard en daar is het financieel beheer en rechtmatig handelen van groot belang voor het imago. Hierdoor is inzicht in het eigen financieel beheer van groot belang. In overstemming met dit beeld hebben deze colleges een passende financiële functie met een strakke interne beheersing ingericht. Zowel bij de Raad van State, als de Algemene Rekenkamer blijkt uit de gestructureerde aanlevering van auditdocumentatie dat de controlfunctie een adequaat eigen beeld heeft over de interne beheersing.

Handelingsperspectief
Omdat organisaties, risico's en verwachtingen in het maatschappelijk verkeer veranderen, raden we aan jaarlijks te heroverwegen of de wijze waarop de PDCA-cyclus is ingericht nog steeds voldoet aan de hieraan te stellen inzichtvereisten en inzichtwensen van het management

De comptabele wet- en regelgeving en modellen zoals het Three Lines- en COSO-model bieden ruimte voor verschillende interpretatie wat betreft de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de financiële functie. Dit is zichtbaar in de variatie waarin de financiële functie binnen de verschillende departementen en colleges binnen de rijksoverheid is ingericht.

Wij maken een rijksbrede inventarisatie en vergelijking van de inrichting van de financiële functie in relatie tot het financieel beheer.

Versterk met documentatie de aantoonbaarheid van het risicomanagement

Documentatie risicomanagement kan worden versterkt

De Overige Hoge Colleges van Staat, de Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad zijn sterk verschillend qua bedrijfsactiviteiten, omvang van de organisatie en financieel volume. Daardoor is het risicoprofiel en de beheersbaarheid van de (financiële) processen ook verschillend. Bij sommige van de Overige Hoge Colleges van Staat, de Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad kan de documentatie omtrent de geïdentificeerde risico's en de hierop ingerichte interne beheersing, inclusief het toezicht op de effectieve werking daarvan, nog worden versterkt.

Wij gaan de komende periode met de desbetreffende organisaties in gesprek om na te gaan hoe dat doelmatig kan worden ingevuld met inachtneming van het risicoprofiel van de organisaties.

Verantwoording interim-auditrapport

In dit rapport doen wij tussentijds verslag van de belangrijkste uitkomsten van de werkzaamheden van onze wettelijke taak over de eerste maanden van 2024 voor de Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB). Wij verrichten deze werkzaamheden als interne auditdienst van het Rijk conform artikel 6 van het Besluit ADR. Daarbij wordt aangetekend dat onze onderzoeken zich in wisselende stadia van uitvoering bevinden. Onze interim-bevindingen geven geen volledig tussentijds beeld van de stand van zaken, maar zijn afhankelijk van de bij elk departement passende mix van procesgerichte en cijfermatige controles voor zover deze op dit moment zijn uitgevoerd en geëvalueerd. Onze definitieve bevindingen, die in maart 2025 worden gerapporteerd in het auditrapport 2024, kunnen daarom afwijken van onze tussentijdse uitkomsten.

In dit interim-auditrapport willen wij met name bevindingen en risico's signaleren die de aandacht behoeven zodat in 2024 nog maatregelen ter verbetering kunnen worden getroffen. Wij focussen ons daarbij op de bevindingen in het beheer. In dit interim-auditrapport melden we ook eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij tot dusverre op basis van onze controlewerkzaamheden hebben geïdentificeerd.

Onze controle is gericht op het verstrekken van een oordeel bij de financiële overzichten over het gehele jaar 2024. Wij betrekken hierbij de interne beheersing die voor het opstellen van de financiële overzichten van belang is. Wij geven geen oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing.

Doel en doelgroepen

Dit interim-auditrapport is opgesteld voor de minister, de staatssecretaris en de secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en wordt tevens verstrekt aan de leden van het audit committee, de directeur Financieel-Economische Zaken en de Algemene Rekenkamer.

De Auditdienst Rijk is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De voorschriften uit de Wet open overheid gelden voor openbaarmaking van dit rapport. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de Auditdienst Rijk uitgebrachte rapporten.

Ondertekening

Plaats: Den Haag

Datum: 11-10-2024

Handtekening:

Colofon

Interim-auditrapport 2024
Overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB)

Datum
11-10-2024

Kenmerk
2024-0000461270

Auditdienst Rijk
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag